

Mehgal River Basin Oral History Project
Interview Transcript

Interviewers: Alexandra Mouche and Dakshesh Gajjar

Narrator: Jivraj Kardiya

Interview Dates: March 22nd, 2012

Place: Bhanduri Village, Junagadh, Saurashtra, Gujarat, India

Program: Fulbright-Nehru Grant 2011-2012

Date completed: July 30th, 2012

March 22nd, 2012

Persons Present: Alexandra Mouche' (interviewer)

Dakshesh Gajjar (research assistant/interviewer)

Jivraj Kardiya (Narrator)

(Dakshesh) દક્ષેશ : તમારું નામ શું છે ?
What is your name?

(Jivraj) જીવરાજભાઈ : મારું નામ જીવરાજભાઈ વેલજીભાઈ કારડીયા છે
My name is Jivrajbhai Veljibhai Kardiya.

(D) દક્ષેશ : તમારો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો ?
When and where were you born?

(J) જીવરાજભાઈ : મારો જન્મ ૧૯૫૨ ભંડુરીમાં થયો
I was born in Bhanduri in 1952.

(D) દક્ષેશ : તમારી કેટલી પેઢીથી અહીં રહે છે ?
How many generations of your family have lived here?

(J) જીવરાજભાઈ : અમારી સાત પેઢીથી અહીં રહીએ છીએ
We have lived here for 7 generations.

(D) દક્ષેશ : તમારી નાનપણની કેટલીક વસ્તુ તમને યાદ છે ?
What memories do you have from your childhood?

(J) જીવરાજભાઈ : બાળપણની ઘણી બધી વસ્તુ યાદ છે બાળપણમાં રમતા
શાળામાં ભણવા જતા રાજકોટમાં ચાર વરસ ભણ્યો ૧૧ ધોરણ સુધી અભ્યાસ
કર્યો .
I have a lot of memories of my childhood. We use to
play, go to school, and I studied in Rajkot for 4 years. I
studied until 11 grade.

(D) દક્ષેશ : તમારા લગ્ન ક્યારે થયા ? કેટલા બાળકો ?

When was your wedding? How many children do you have?

(J) જીવરાજભાઈ : મારા લગ્નને ૧૯૭૦માં થયા. પાંચ બાળકો છે
I got married in 1970 and I have 5 children.

(D) દક્ષેશ : તમે અભ્યાસ કેટલો કર્યો ?
How many years of study have you completed?

(J) જીવરાજભાઈ : મેં ધો. ૧૧ સુધી અભ્યાસ કર્યો
Until 11th standard.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી કઈ રીતે શીખ્યા ?
How did you learn how to farm?

(J) જીવરાજભાઈ : ખેતી અમારા વડવાઓ કરતા તેમના સહકારથી અને તેમની સૂઝ પ્રમાણે શીખ્યા. માતા-પિતા બધા ખેતી જ કરતા.
The elders of our family use to farm, and under their guidance and help I learned farming. My father and mother also use to farm.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી કેટલા વરસથી કરો છો ?
For how many years have you been farming?

(J) જીવરાજભાઈ : અમે ૩૦ વરસથી ખેતી કરીએ છીએ
For the past 30 years.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી કરતા હતા ત્યારે કેવો પાક થતો હતો ?
In the past what crops did you grow?

(J) જીવરાજભાઈ : અમે ખેતી કરતા હતા ત્યારે મગફળી, ઘઉં બાજરો, ચણા, ડુગળી, તલ આ બધા પાકો ખેતીમાંથી લેતા
When we farmed we grew groundnut, wheat, millet, chickpea, onion, sesame etc.

(D) દક્ષેશ : તમે ખેતી શરૂ કરી ત્યારે કેવા ઓજારો વાપરતા ?
When you started farming what kind of tools did you use?

(J) જીવરાજભાઈ : ખેતીમાં બળદથી ચાલતા સાથી ગાડુ એટલે બળદથી ચાલતા ગાડાનો ઉપયોગ કરતા.
In farming we used bullocks and bullock carts.

(D) દક્ષેશ : અત્યારે કેવો પાક લો છો ?
What crops do you grow now?

(J) જીવરાજભાઈ : અત્યારે મગફળી, તેલીબીયા, ઘઉં, તલ વગેરે પાક લઈએ છીએ
Nowadays we grow groundnut, oily seeds, wheat, sesame etc.

(D) દક્ષેશ : તમારી ખેતી કરવાની રીત કેવી હતી ?
How did you farm in the past?

(J) જીવરાજભાઈ : શરૂઆતમાં દેશી પદ્ધતિથી ખેતી કરતા હતા ખેતી માણસ દ્વારા કરતા અત્યારે યાંત્રિક સાધનોથી કરીએ છીએ.
In the beginning we used local methods for farming. Men were used for farming, now machines have replaced men.

(D) દક્ષેશ : તમે કોઈ સંસ્થા સાથે જોડાયેલા છો ?
Do you belong to any organizations?

(J) જીવરાજભાઈ : ઘણી બધી સંસ્થા સાથે જોડાયેલા છીએ ખેતીને લગતી જે સંસ્થા સરકાર તરફથી આત્મા પ્રોજેક્ટ ચાલે છે તેમાં જોડાયેલો છું ફાર્મર ક્લબ ચાલે છે તેમાં હું પ્રેસીડન્ટ છું મેઘલ કોર ગ્રુપમાં પણ જોડાયેલો છું અહીંની પટેલ સમાજ છે તેમાં સંકળાયેલો છું
I am a part of many organizations. Schemes related to farming run by the government like Atma Project, I a member of that. I am the president of Farmers Club. Also I am a part of the Meghal Core Group and also a part of the Patel Community.

(D) દક્ષેશ : તમે કયા ધર્મ સાથે સંકળાયેલા છો ?
What religion do you belong to?

(J) જીવરાજભાઈ : હું વૈષ્ણવ ધર્મ સાથે સંકળાયેલો છું
I belong to the Vaishnav religion.

- (D) દક્ષેશ : તમને કોઈ શોખ છે ખરો ?
Do you have any hobbies?
- (J) જીવરાજભાઈ : સેવા કરવાનો શોખ છે નાટક, સંગીત વગેરેનો શોખ છે.
Social service is my hobby. I also like music and drama.
- (D) દક્ષેશ : તમે મેઘલ નદી વિશે શું વિચારો છો ?
What do you think about the Meghal River?
- (J) જીવરાજભાઈ : મેઘલ નદી જીવંત પ્રવાહ હતો ભંડુરી ગામમાં તો અમુક કુવા હતા બારે મહિના તેનો પ્રવાહ ચાલતો જ રહેતો ખાલી આઠ દશ મહિના કુવા ભંડુરી ગામમાં હતા કુવાની સંખ્યા વધતી ગઈ ઉંડા ઉતરતા ગયા તેમ મેઘલનું સ્તર ઘટતું ગયું તેનો પ્રવાહ સૂકાતો ગયો દિવાળી સુધી અને પછી બે ત્રણ મહિના ચાલે અને ફરી ચોમસું આવે ત્યારે ફરી કોરું કટ જ હોય
The Meghal River was alive at some point of time. In Bhanduri village there were some wells with water around the year. The number of wells kept increasing and the wells kept going deeper and deeper, hence the river started drying. Water from the monsoon lasted for 2 or 3 months after Diwali, and by the time the monsoon arrived next year the river would be completely dry.
- (D) દક્ષેશ : તમે નાના હતા ત્યારે મેઘલ નદી કેવી હતી ?
When you were little, what was the Meghal River like?
- (J) જીવરાજભાઈ : મેઘલ નદી ભરપૂર હતી બારેમાસ વહેતી હતી સામે કાંઠે જવા માટે પણ ડૂબી જાય તેટલું પાણી રહેતું ચાર થી પાંચ ફૂટ પાણી ભરેલું જ રહેતું
Meghal River was full of water all around the year. There would be 4 to 5 feet water in the river. People would drown if they tried to cross the river on foot.
- (D) દક્ષેશ : તમારા માટે પાણી કેટલું મહત્વનું છે ?
How is water important to you?
- (J) જીવરાજભાઈ : પાણી અમારા માટે ખુબ મહત્વનું છે પાણી તો જીવન છે પાણીથી જ આ બધું ચાલે છે ખેડૂત માટે જીવાદોરી છે

Water is extremely essential for us. Water is life. Everything happens due to water, and for farmers water is a lifeline.

(D) દક્ષેશ : મેઘલ નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે શું થયું ?
When the Meghal River dried up, what happened?

(J) જીવરાજભાઈ : મેઘલ નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે ખેડૂતો ખૂબ હતાશ થઈ ગાય દરેક જીવો પર ખૂબ અસર થઈ પશુઓ માટે ચારાની ખેંચ થઈ તેથી પશુધન નબળું પડ્યું
When the Meghal River dried up, farmers got depressed. Every living being was affected. There was a shortage of fodder for cattle's and there was a lost of cattle.

(D) દક્ષેશ : મેઘલ નદી સૂકાઈ તેની તમારા જીવન પર કેવી અસર થઈ ?
When the Meghal River dried up, what effect did this have on your life?

(J) જીવરાજભાઈ : અમારા જીવન પર ઘણી અસર થઈ એ અસર યાદ કરીએ ત્યારે ઘણું દુઃખ થતું યાંત્રિક ખેતીમાં ટપક પદ્ધતિ આવી બધી ખેતીને હિસાબે આ બધું ચાલે છે.
Our lives were badly affected, so we feel sad when we think about it. In mechanical farming the drip irrigation was introduced. All this is happening because of farming.

(D) દક્ષેશ : મેઘલ નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે તમારા કુટુંબ અને ગામડા પર કેવી અસર થઈ ?
When the river dried up, what effect did it have on your family and village?

(J) જીવરાજભાઈ : ઘણી બધી અસર થઈ એનાથી અમારે જીવન જીવવા માટે કરકસર કરવી પડી આવકના સાધનોમાં જે ઉત્પાદન થતું તેના પર માઠી અસર થઈ આવકનું પ્રમાણ ઘટ્યું બાળકોને ભણાવવા માટે ગામડાની શાળામાં મૂકવા પડ્યા
The effect was bad. We had to live our life on very little money. The source of income was affected and income decreased. Children had to be sent to a village school for education.

- (D) દક્ષેશ : નદી સૂકાઈ ગઈ ત્યારે ખેતી માટે પાણીની વ્યવસ્થા તમે કેવી રીતે કરતા ?
When the river dried up how did you get water for farming?
- (J) જીવરાજભાઈ : કુવામાંથી કરતા મશીનો ચલાવતા ઓઈલ એન્જીન દ્વારા કુવામાંથી પાણી ખેંચી ચલાવતા
From the wells, machines and oil engines were used to get water out of the wells.
- (D) દક્ષેશ : તમે પદયાત્રા, શેરીનાટકમાં લોકડાયરામાં ભાગ લીધો છે ?
How did you hear about the footmarch, streetplays, and public performances?
- (J) જીવરાજભાઈ : ગામમાં આવા બધા કાર્યક્રમો થાય ત્યારે અમે જઈએ લોકડાયરામાં જઈએ ભવાઈ મંડળમાં જઈએ એના હિસાબે ખ્યાલ આવ્યો.
We use to attend these programs when they were held in the village; we went to lokdayra (public performances) and Bhavai Mandal (drama). We learned things from them.
- (D) દક્ષેશ : તમે આ બધી પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લીધો હતો ?
Did you participate in these activities?
- (J) જીવરાજભાઈ : નાટકમાં, પદયાત્રામાં ભાગ લીધો હતો
I participated in drama and footmarch.
- (D) દક્ષેશ : આ પ્રવૃત્તિની અસર તમારા જીવન પર કેવી પડી ?
What effect did these activities have on you?
- (J) જીવરાજભાઈ : આ પ્રવૃત્તિથી માનસિક આનંદ આવે અને જે બધી પ્રવૃત્તિથી આપણને કંઈ ટેન્શન ન રહે અને આનંદ આવે
Due to all these activities we were entertained and our worries went away for sometime.
- (D) દક્ષેશ : રોજ પાણી બચાવવા માટે શું કરો છો ?
What do you do everyday to save water?

- (J) જીવરાજભાઈ : ખેતીની અંદર જે પાઈપ લાઈનો કે જે ધોરીયા કરવા પડતા તેની જગ્યાએ પીવીસીના પાઈપો ફીટ કરી જોઈતા પ્રમાણમાં પાકને પાણી મળે અને ખોટો બગાડ ન થાય તેવા ઉપાયો કરી ભેજ ન સૂકાઈ તે માટે એવો કોઈ એવો કૂમચો હોય એટલે કે ડસ્ટ, પાંદડ કે ઘઉંનો કૂવાડ હોય તે તેના પર છાંટી દઈએ છીએ.
Earlier in farming pipes were used and Dhoriya ધોરીયા were made. Now dhoriya have been replaced by PVC pipes, due to which the crops get adequate water and avoid wastage of water. To avoid the moisture from evaporating, the pipes are covered by dust; leaves and wheat dust.
- (D) દક્ષેશ : તમારા દાદા ખેતી કરતા ત્યારે પાણીનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરતા ?
How did your grandfather use water for farming?
- (J) જીવરાજભાઈ : કોસથી અને રેટથી પાણીનો ઉપયોગ કરતા
They used a leather bag to get water.
- (D) દક્ષેશ : તમે અત્યારે ખેતીમાં પાણીનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરો છો ?
How do you use water now for farming?
- (J) જીવરાજભાઈ : અત્યારે અમે વિદ્યુત મોટરોથી પાણીનો ઉપયોગ કરીએ છીએ.
Now we use an electric motor to get water.
- (D) દક્ષેશ : જલ બચાવ પદ્ધતિ વિશે તમે શું જાણો છો ?
What do you know about water conservation methods?
- (J) જીવરાજભાઈ : જલ બચાવ પદ્ધતિથી ઓછા પાણીમાં વધારે પાક લેવાય ઓછા પાણીથી જે પાક લેવાતા હોય તેને વધુ પસંદ કરીએ તલ, જીરું માં પાણી ઓછું જોઈએ
With water conservation methods, more crops can be grown in less water and we prefer growing sesame and cumin because they need less water to grow.
- (D) દક્ષેશ : તમે જળ બચાવ સમિતિ પાસે તમે શું આશા રાખો છો?

What are your expectations of the water conservation committee?

- (J) જીવરાજભાઈ : જલ બચાવ સમિતિ દ્વારા ઓછા પાણીની ખેતી અપનાવાય અને એનો ભેજ વધારે જળવાય, બોરીબંધ કરાય પાણીનો સંગ્રહ થાય તો તળ ઉચું આવે તો તેનો લાભ ખેડૂતોને થાય.
Crops requiring less water should be grown and the moisture should be conserved. Boribands should be built and water should be collected so that water level rises and farmers can benefit from it. This is what I expect from water conservation committee.
- (D) દક્ષેશ : જળ બચાવ સમીતી જે કાર્ય કરે છે તે કેટલું અસરકારક છે ?
How effective has been the efforts of water conservation committee has been?
- (J) જીવરાજભાઈ : બહુ જોરદાર અસરકારક છે દરેકના ફાયદા જ છે.
The effect has been great, everyone had benefited from it.
- (D) દક્ષેશ : તમારી જીવનની કોઈ એવી વાત કે જે તમે અમને કહેવા માંગતા હોય?
Do you have anything you would like to say about your life?
- (J) જીવરાજભાઈ : જીંદગીમાં જે છે તે બધું ખુલ્લું છે
Everything in my life is open (I have nothing to hide).